

Nr 44

Utlåtande i anledning av framställning från styrelsen för riksdagsbiblioteket angående utgivandet av en matrikel över riksdagens ledamöter.

I en till riksdagen ställd, den 7 april 1965 dagtecknad skrivelse, vilken hänvisats till bankoutskottet, har *styrelsen för riksdagsbiblioteket* upptagit frågan om utgivandet av en matrikel över riksdagens ledamöter och därvid anfört följande.

I motioner till 1958 års riksdag föreslogs, att riksdagen skulle besluta om utarbetande och utgivande av en utförligare matrikel över riksdagens ledamöter, som borde utkomma årligen. Förslaget tillstyrktes av fullmäktige i riksgäldskontoret, som ansåg, att uppgifter om riksdagens sammansättning och om partiställningen m. m. också borde återfinnas i matrikeln. Fullmäktige föreslog dock av kostnadsskäl, att matrikeln borde utgivas vart fjärde år efter nyval till andra kammaren med supplementhäften. Styrelsen för riksdagsbiblioteket ansåg i likhet med riksgäldsfullmäktige, att matrikeln borde utgivas vart fjärde år men med årliga supplement. I överensstämmelse med motionärerna uttalade styrelsen, att redigeringen med fördel kunde anförtros riksdagsbiblioteket. Styrelsen framhöll vidare, att i den största periodiskt utkommande biografiska matrikeln, »Vem är det», vore endast mellan en tredjedel och hälften av ledamöterna upptagna, och att förslaget förklarar sig ej villigt att utvidga förteckningen. Styrelsen betecknade det som en anmärkningsvärd brist, att en matrikel över riksdagens ledamöter icke funnes, och vitsordade för sin del behovet av densamma. Styrelsen hänvisade till utländska exempel och särskilt till den danska publikationen »Folketinget» som efterföljansvärd. Styrelsen framhöll avslutningsvis, att det vore svårt att närmare precisera eventuellt behov av ytterligare arbetskraft, om uppgiften anförtroddes biblioteket. Bankoutskottet fann (utlåtande 1958: 14), att behovet av en utförligare matrikel vore styrkt, men att beräknade priser på en matrikel i bokhandeln vore för högt, för att den önskvärda spridningen skulle kunna påräknas, och att riksdagen härvid skulle bindas för en jämförelsevis stor utgift. Utskottet uttalade slutligen, att det i första hand borde undersökas, om icke motionärernas syfte skulle kunna tillgodoses genom en komplettering av enskilt utgiven matrikel, och att motionerna icke skulle föranleda någon riksdagens åtgärd. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

I motion till 1959 års riksdag togs frågan ånyo upp. Motionären anknöt väsentligen till de synpunkter, som anförts av riksdagsbibliotekets styrelse, och föreslog att utarbetandet borde anförtros riksdagsbiblioteket. Han uttalade, att försäljningsinkomsterna till väsentlig del torde komma att täcka tryckningskostnaderna. Slutligen meddelades, att den av bankoutskottet 1958 anvisade möjligheten att utvidga en på enskilt initiativ utgiven matri-

kel ej vore aktuell. Riksgäldsfullmäktige uttalade med bekräftande av motionens uppgifter, att riksdagens ställningstagande 1958 föranledde, att fullmäktige icke ansett sig böra förorda motionärens förslag. Styrelsen för riksdagsbiblioteket tillstyrkte motionens syfte och vitsordade värdet av den föreslagna matrikeln samt upprepade tidigare lämnade uppgifter. Styrelsen ansåg i likhet med motionären, att redigeringen av matrikeln med fördel borde anförtros riksdagsbiblioteket, varvid någon förstärkning av arbetskraften kunde ifrågakomma. Bankoutskottet fann (utlåtande 1959: 19) med vitsordande av lämnade uppgifter, att det förtjänade utredas, huruvida icke en utförligare matrikel över riksdagens ledamöter borde utgivas i riksdagens regi. Utskottet föreslog, »att styrelsen för riksdagsbiblioteket fortsätter utredningsarbetet rörande förutsättningarna och kostnaderna för sammanställningen och publiceringen av en dylik matrikel och för utskottet framlägger de förslag styrelsen finner motiverade». Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Beslutet föranledde en skrivelse av styrelsen för riksdagsbiblioteket följande år, som efter en redovisning av motsvarande utländska publikationer på nytt framlade förslag om ett utgivande genom riksdagsbibliotekets försorg. Styrelsen uttalade sig förslagsvis för anställande av en assistent under åtta månader. Frågan om ett supplement torde enligt styrelsen böra upptagas efter matrikelns utgivande. Därest förslaget om en matrikel ej bifölles, borde i varje fall enligt styrelsens mening de uppgifter, som skulle ha influerat i den föreslagna matrikeln, insamlas och arkiveras genom riksdagsbibliotekets försorg. Förslaget tillstyrktes i princip av fullmäktige i riksgäldskon-toret. Bankoutskottet beslöt dock (utlåtande 1960: 32) den 3 maj att icke framlägga något förslag i ämnet. Till följd av en motion, väckt i anledning av anmälan härom med förslag om utgivande av en matrikel, uttalade utskottet, att det icke tillstyrkte motionen, »eftersom utskottet icke känner sig helt övertygat om att värdet med den ifrågasatta publikationen skulle motsvara kostnaderna för denna». Utskottet uttalade dock, att ett slutgiltigt ställningstagande borde träffas framdeles, och att i avvaktan härpå det inom riksdagsbiblioteket pågående utredningsarbetet fortsattes. Utskottet föreslog slutligen, att styrelsen för riksdagsbiblioteket borde insamla utförligare uppgifter rörande riksdagens ledamöter och hålla dessa tillgängliga. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Med anledning av detta beslut tryckte biblioteket en blankett, som utsändes till riksdagens ledamöter med anhållan om utförligare biografiska uppgifter. Flertalet av ledamöterna hörsammade denna vädjan. Det har ansetts lämpligt att komplettera detta material genom införskaffande av uppgifter från nytillkomna ledamöter. Däremot har arbetskraften ej medgivit ett fullständigande undan för undan, varför samlingen tyvärr är mycket ojämn.

Styrelsen anser fortfarande, att en tryckt matrikel skulle ha en högst väsentlig uppgift att fylla.

En dylik matrikel skulle kunna utgivas som en ren förlagsartikel eller som en ren beställningssak eller med biträde av intressenten beträffande insamlandet av uppgifter och redigeringen.

Det synes styrelsen önskvärt att porträtt skulle medtagas. För detta ändamål torde det vara mest praktiskt att anlita Tidningarnas telegrambyrås 1964 upplagda porträttsamling, vilken fortlöpande kompletteras. Denna samling kan tillgängliggöras för en kostnad av 1 500 kronor. Beträffande uppställningen synes det styrelsen bäst att med lämpligt format räkna med

två porträtt per sida. Matrikeln anses böra tryckas i två spalter. Antalet sidor skulle då kunna beräknas till ungefär 200. En alfabetisk uppdelning av de båda kamrarnas ledamöter bör kompletteras med ett gemensamt register.

Om man räknar med en upplaga på 1 000 exemplar, varav riksdagen skulle förfoga över minst 500 och högst 600, skulle ett förlag disponera 400 till 500 exemplar. Gjorda kalkyler visar, att priset måste sättas jämförelsevis högt, varför bokhandelspriset måste innebära, att det icke skulle kunna sägas vara lönsamt för ett förlag. Kostnaderna för upplagens framställning kan i dagens läge kalkyleras till 20 200 kronor. Härtill måste läggas den ovan nämnda summan av 1 500 kronor för porträtten och tryckeriets redigeringsarbete, varför dess totala kostnad icke torde understiga 25 000 kronor. En förutsättning är dock, att uppgifterna insamlas och tillhandahålls genom riksdagens försorg. Denna sistnämnda uppgift bör enligt styrelsens uppfattning anförtros riksdagsbiblioteket, som för detta ändamål får anställa en extra arbetskraft för minst två månader för uppgifternas insamlande och renskrivning. En tjänsteman i biblioteket bör anförtros uppgiften att fungera som redaktör och kontaktman med tryckeriet. Upplagens försäljning torde lämpligen ske genom riksdagens ekonomibyrå.

Utskottet. Frågan om utgivandet av en utförligare matrikel över riksdagens ledamöter har, såsom framgår av den föreliggande framställningen från styrelsen för riksdagsbiblioteket, flera gånger tidigare varit föremål för riksdagens prövning. Senast var detta fallet år 1960. På bankoutskottets hemställan (utl. nr 32) avvisade riksdagen då ett förslag om att i riksdagsbibliotekets regi skulle vart fjärde år i anslutning till ordinarie andrakammarval utges en porträttmatrikel över riksdagens ledamöter. Utskottet, vars yttrande härvidlag godkändes av riksdagen, uttalade dock att det inom riksdagsbiblioteket pågående utredningsarbetet rörande en sådan matrikel borde fortsättas, så att definitivt ställningstagande kunde träffas längre fram. Utskottet anslöt sig också till ett förslag att styrelsen för riksdagsbiblioteket tills vidare vid varje valperiods början skulle låta insamla och sammanställa utförligare biografiska uppgifter rörande riksdagens ledamöter och hålla dessa sammanställningar tillgängliga för allmänheten. Såsom styrelsen nu redovisar har en sådan insamling av biografiska uppgifter ägt rum. Det befintliga materialet kan dock inte betraktas som fullständigt.

Biblioteksstyrelsen föreslår nu, att detta material skall kompletteras och läggas till grund för en tryckt publikation. Styrelsen framlägger vissa kostnadskalkyler, vilka emellertid inte kan sägas fullt ut klarlägga förslagets ekonomiska konsekvenser. Av allt att döma finnes dock fog för samma slutsats vartill utskottet kom i motsvarande ärende år 1960, nämligen att det inte förefaller helt säkert att värdet av den ifrågasatta publikationen skulle motsvara kostnaderna för denna. Utskottet anser sig alltså inte kunna tillstyrka biblioteksstyrelsens förslag.

Såvitt det gäller att främst för vetenskapligt bruk kunna tillhandahålla biografiska uppgifter om riksdagsledamöterna är det enligt utskottets mening framför allt av vikt, att sådana uppgifter insamlas och kan hållas till-

gängliga inom riksdagsbiblioteket, medan däremot en regelbunden publicering synes vara mindre angelägen. Utskottets ståndpunktstagande i publiceringsfrågan innebär alltså icke, att utskottet ställer sig negativt till en fortsatt insamling av biografiska uppgifter i riksdagsbibliotekets regi. Fastmer finner utskottet det önskvärt, att biblioteksstyrelsen inom ramen för tillgängliga resurser fortsätter och om möjligt utvidgar detta insamlingsarbete. Utskottet vill också framhålla, att styrelsen, därest förutsättningarna i något hänseende skulle ändras, givetvis kan ånyo aktualisera tanken på utgivandet av en tryckt matrikel.

Utskottet vill slutligen uttala, att oavsett hur frågan om en mera omfattande tryckt matrikel bedömes, det vore värdefullt om en summarisk porträttmatrikel stode till förfogande för riksdagens ledamöter och andra som har behov därav.

Aberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att förevarande framställning från styrelsen för riksdagsbiblioteket icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 18 maj 1965

På bankoutskottets vägnar:

C. G. REGNÉLL

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ståhle, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Palm, Nils Theodor Larsson, Åkerlund*, Augustsson* och Per Jacobsson;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Berglund, Franzén i Motala, Bengtsson i Landskrona, Larsson i Umeå, Ekström i Iggesund*, Börjesson i Falköping och Gustavsson i Ängelholm.

* Ej närvarande vid justeringen.